

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Μαρτίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1161

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Δ12α/3328

4η Τροποποίηση της υπ' αρ. 28458/23.3.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Υλοποίηση Πιλοτικού Προγράμματος "Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία"» (Β' 1427).

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4837/2021 «Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων, Πρόγραμμα "Κυψέλη" για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, διατάξεις για την προώθηση της αναδοχής και της υιοθεσίας, "Προσωπικός Βοηθός για τα Άτομα με Αναπηρία" και άλλες διατάξεις» (Α' 178) και ιδίως το άρθρο 36, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και την παρ. 2 του άρθρου 39.

2. Τον ν. 4520/2018 «Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) και λοιπές διατάξεις» (Α' 30).

3. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

4. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

5. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

6. Την υπό στοιχεία Υ12/07.07.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

7. Το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168).

8. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

9. Το Κεφάλαιο ΣΤ' του Μέρους Α' του ν. 5107/2024 «Αναμόρφωση του προγράμματος "Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους" και άλλες ρυθμίσεις για τη βελτίωση των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας Σύσταση οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και άλλες διατάξεις» (Α' 64).

10. Το άρθρο 90 του Κώδικα της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), σε συνδυασμό με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

11. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

12. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (L 57/17).

13. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).

14. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

15. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).

16. Την από 7 Δεκεμβρίου 2023 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του αναθεωρημένου Σ.Α.Α. για την Ελλάδα (ST 15831/23, ST 15831/23 ADD 1).

17. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498).

18. Τις υπό στοιχεία 36382 ΕΞ/17.03.2022 και 36402 ΕΞ/17.03.2022 αποφάσεις της Ειδικής Υπηρεσίας

Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών.

19. Την υπ' αρ. 28458/23.03.2022 (Β' 1427) κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία Δ12 α/Γ. Π. οικ. 55175/09.06.2022 (Β' 3007), 47373/10.05.2023 (Β' 3103) και Δ12α/5934/27.11.2024 (Β' 6502) κοινές υπουργικές αποφάσεις.

20. Την υπ' αρ. 2509/21.02.2025 εισηγητική έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, από την οποία προκύπτει ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

21. Το γεγονός ότι με τις διατάξεις της παρούσας τροποποιείται η διοικητική διαδικασία με επίσημο τίτλο «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» και με Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (Μ.Α.Κ.) στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ «229347» αποφασίζουμε:

Άρθρο Μόνο

1. Η υπ' αρ. 28458/23.3.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Υλοποίηση Πιλοτικού Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»» (Β' 1427), όπως έχει τροποποιηθεί με τις υπό στοιχεία Δ12 α/Γ. Π. οικ. 55175/09.06.2022 (Β' 3007), 47373/10.05.2023 (Β' 3103) και Δ12α/5934/27.11.2024 (Β' 6502) κοινές υπουργικές αποφάσεις, τροποποιείται και διαμορφώνεται ως εξής:

α. Στο τέλος του άρθρου 4 προστίθεται νέο εδάφιο και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Η πρώτη φάση του Προγράμματος υλοποιείται στην Περιφέρεια Αττικής, εκκινεί με την δημοσίευση της παρούσας και η Προσωπική Βοήθεια παρέχεται για δύο (2) έτη από την έκδοση της απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 10. Η δεύτερη φάση του Προγράμματος υλοποιείται στο σύνολο της Επικράτειας και η Προσωπική Βοήθεια παρέχεται για ένα (1) έτος από την έκδοση της απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 10. Άτομα για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση στην α' φάση του Προγράμματος και έχει κριθεί επιλέξιμη, δεν μπορούν να υποβάλλουν αίτηση στη β' φάση, εκτός εάν παραιτηθούν από την αρχική τους αίτηση. Άτομα που διαβιούν στην Περιφέρεια Αττικής και υποβάλουν αίτηση για τη β' φάση, συμμετέχουν μόνο στη διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 14. Η πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας παρατείνεται έως τη λήξη του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού του έργου».

β. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 7 προστίθεται η φράση «και δύναται να παρατείνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 14 της παρούσας, έως την συμπλήρωση τουλάχιστον 1.800 ωφελουμένων που έχουν συνδεθεί με Προσωπικό Βοηθό» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι Επιλέξιμοι Ωφελούμενοι αξιολογούνται από τις Ειδικές Επιτροπές κατά την σειρά που ορίζεται στις επόμενες παραγράφους. Οι αξιολογήσεις ολοκληρώνονται με την συμπλήρωση 1.000 Ωφελουμένων ανά φάση

υλοποίησης και δύναται να παρατείνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 14 της παρούσας, έως την συμπλήρωση τουλάχιστον 1.800 ωφελουμένων που έχουν συνδεθεί με Προσωπικό Βοηθό.»

γ. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 10 προστίθενται δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση κατάταξης του Αξιολογούμενου στην κατηγορία β' της παρ. 8 του άρθρου 8 και σε κάθε περίπτωση ύπαρξης Εκπροσώπου, το συμφωνητικό της παρ. 1 του άρθρου 14 καταρτίζεται μεταξύ του Εκπροσώπου και του Προσωπικού Βοηθού. Σε περίπτωση μη ορισμού Εκπροσώπου, οι ωφελούμενοι της ως άνω κατηγορίας καταρτίζουν το συμφωνητικό της παρ. 1 του άρθρου 14 με Προσωπικό Βοηθό της επιλογής τους και δηλώνουν υποχρεωτικά σε αυτό πρόσωπο επαφής της επιλογής τους και τα στοιχεία επικοινωνίας αυτού. Το πρόσωπο επαφής τελεί σε σχέση συγγένειας έως β' βαθμού ή γάμου ή συμφώνου συμβίωσης με τον ωφελούμενο ή υπήρξε ανάδοχος γονέας ή Επίτροπος αυτού μέχρι την ενηλικίωσή του. Με το πρόσωπο επαφής δύναται να επικοινωνεί ο αντισυμβαλλόμενός τους και ο ΟΠΕΚΑ με σκοπό τη διασφάλιση της ομαλής παροχής της υπηρεσίας.»

δ. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 12 προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Για την παροχή Προσωπικής Βοήθειας σε Ωφελούμενους για τους οποίους έχει κριθεί ότι δεν δύνανται να καθοδηγούν τον Προσωπικό Βοηθό τους οι ίδιοι, απαιτείται ο Προσωπικός Βοηθός να διαθέτει είτε (α) τίτλο σπουδών ή κατάρτιση σχετική με ιατρικές, παραϊατρικές και κοινωνικές επιστήμες ή σχετική με την αναπηρία, είτε (β) προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών προς άτομα με αναπηρία τουλάχιστον ενός έτους. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται στο Μητρώο δι-αθέσιμος Προσωπικός Βοηθός που να πληροί τις ως άνω προϋποθέσεις, τα συμφωνητικά δύναται να συνάπτονται με Προσωπικούς Βοηθούς της επιλογής του Ωφελούμενου ή, κατά περίπτωση, του Εκπροσώπου αυτού, που έχουν εγγραφεί στο οικείο Μητρώο, ανεξαρτήτως πλήρωσης των ως άνω απαιτήσεων, τηρουμένων των όρων του άρθρου 11 της παρούσας. Συμφωνητικά που έχουν συναφθεί με Προσωπικούς Βοηθούς, ανεξαρτήτως πλήρωσης ή μη των απαιτήσεων του πρώτου εδαφίου, παραμένουν νόμιμα και ισχυρά.»

ε. Η παρ. 7 του άρθρου 14 τροποποιείται και διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Κεφάλαιο που έχει απονεμηθεί σε Ωφελούμενους με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 10 και δεν αν-αλώνεται, όπως αυτό διαπιστώνεται με πράξη του Διοι-κητή του Ο.Π.Ε.Κ.Α. ή διαθέσιμο κεφάλαιο στο πλαίσιο του προγράμματος, εντός του προϋπολογισμού του έργου, όπως αυτό διαπιστώνεται από τους φορείς υλο-ποίησης, διατίθεται για την αύξηση του πλήθους των Ωφελουμένων εντός των ορίων της παρ. 1 του άρθρου 6 της παρούσας. Οι Ωφελούμενοι της περίπτωσης αυτής προκύπτουν με την διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 7, από το σύνολο των Επιλέξιμων Ωφελούμενων των δύο φάσεων του Προγράμματος, οι οποίοι δεν έχουν αξιο-λογηθεί, λαμβανομένων ιδίως υπόψη του αριθμού των

επιλέξιμων αιτήσεων και του βαθμού υλοποίησης του Προγράμματος ανά φάση αυτού. Η αξιολόγηση δύναται να πραγματοποιείται με τηλεδιάσκεψη ή κατ'οίκον, εφόσον υπάρχει η δυνατότητα συγκρότησης Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης στην Περιφερειακή Ενότητα του τόπου διαμονής του Επιλέξιμου Ωφελούμενου. Η συμμετοχή των προσώπων αυτών στο Πρόγραμμα διαρκεί μέχρι την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας».

2. Η έναρξη ισχύος της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Μαρτίου 2025

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ**

Κοινωνικής Συνοχής
και Οικογένειας

**ΣΟΦΙΑ
ΖΑΧΑΡΑΚΗ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

